

KÖZÉP-MAGYARORSZÁGI REGIONÁLIS KÖZIGAZGATÁSI HIVATAL
MB. HIVATALVEZETŐ

1056 Budapest, Váci utca 62-64. e-mail: ehatosag@bfkh.b-m.hu

Internet: www.bfkh.hu; 1364 Budapest, Pf. 234. : 235-1700

Szám:	02-104/2007	Tárgy:	1/2006./I. 30./ XI.ÖK rendeletrre
Úi.:	Dr. Paizs Gábor		törvényességi észrevétel
Tel.:	235-1750	Hiv. szám:	I-1275/2006
E-mail:	paizsg@bfkh.hu	Melléklet:	

Budapest Főváros XI. kerület
Újbuda Önkormányzat
Képviselő-testülete

Tisztelt Képviselő-testület!

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 98. § (2) bekezdés a), valamint (3) bekezdés b) pontjaiban kapott felhatalmazás alapján megvizsgáltam a képviselő-testületnek a 12 tonna megengedett legnagyobb össztömeget meghaladó tehergépkocsik helyi közútra történő behajtásához szükséges közútkezelői hozzájárulásról és az útfenntartási hozzájárulási díjról szóló **1/2006./I. 30./ XI. ÖK** rendeletét. Vizsgálatom eredményeként kérem az önkormányzat polgármesterét, hogy saját hatáskörben indítványozza a rendelet hatályon kívül helyezését. A képviselő-testület a 2007. január 18-án tartott ülésén az I-11-4/2007-es előterjesztés alapján a 24/2007. /XI ÖK/ I.18. határozatában jelzéssel nem értett egyet. Miután az előterjesztés mellőzött több ténykérdést, illetve az alkotmánybíróság joggyakorlatát nem teljes körűen mutatta be, az Ötv. 99. § (1) bekezdése szerint a következő

törvényességi észrevétellel

élek.

Az önkormányzati rendelet preambuluma jogalkotásra felhatalmazást adó jogszabályként a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 44/A. § (1) bekezdésének a) és a 44/A. § (2) bekezdését, „figyelemmel az Ötv. 8. § (1) bekezdésére és a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 8. §-a (1) bekezdésének h) pontjára, 9. §-ának (2) bekezdésére, 33. §-a (1) bekezdésének c) pontjára és 34. §-ának (1)-(2) bekezdését” jelölte meg.

A megnevezett jogszabályok a következő rendelkezéseket tartalmazzák:

Az Alkotmány 44/A § (1) bekezdés a) pontja : „önkormányzati ügyekben önállóan szabályoz és igazgat, döntése kizárólag törvényességi okból vizsgálható felül”.

A 44. § (2) bekezdése: „A helyi képviselőtestület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

Az Ötv. 8. § (1) bekezdése: „A települési önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében különösen: a településfejlesztés, a településrendezés, az épített és természeti környe-

zet védelme, a lakásgazdálkodás, a vízrendezés és a csapadékvíz elvezetés, a csatornázás, a köztemető fenntartása, *a helyi közutak és közterületek fenntartása*, helyi tömegközlekedés, a köztisztaság és településtisztaság biztosítása; gondoskodás a helyi tűzvédelemről, közbiztonság helyi feladatairól; közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban, a foglalkoztatás megoldásában; az óvodáról, az alapfokú nevelésről, oktatásról, az egészségügyi, a szociális ellátásról, valamint a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás; a közösségi tér biztosítása; közművelődési, tudományos, művészeti tevékenység, sport támogatása; a nemzeti és etnikai kisebbségek jogai érvényesítésének a biztosítása; az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése.”

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kktv.) 8. § (1) bekezdésének h) pontja: (A közúti közlekedéssel összefüggő állami és önkormányzati feladatok) „a közúthálózat fejlesztése, fenntartása, üzemeltetése.”

A Kktv. 9. § (2) bekezdése „A közúti közlekedéssel összefüggő önkormányzati feladatok ellátásáról a helyi önkormányzat képviselő-testülete gondoskodik.”

A Kktv. 33. § (1) bekezdés c) pontja: (A közút kezelői) „a helyi közutak tekintetében a helyi önkormányzat; a koncessziós szerződés alapján működtetett helyi közutak és műtárgyaik tekintetében a koncessziós társaság, illetőleg a 9/B. § (2) bekezdése szerint szerződés alapján azzal megbízott gazdálkodó szervezet;”

A Kktv. 34. § (1)-(2) bekezdései:

„(1) A közút kezelője köteles gondoskodni arról, hogy a közút a biztonságos közlekedésre alkalmas, közvetlen környezete esztétikus és kulturált legyen.

(2) A közút forgalmi rendjét - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a közút kezelője alakítja ki. A forgalmi rendet - a forgalmi körülmények vagy a baleseti helyzet jelentősebb változása esetén, de legalább ötévenként - a közút kezelőjének felül kell vizsgálnia, és ha szükséges, módosítania kell. A közlekedési hatóság - a közlekedés biztonságát sértő vagy veszélyeztető helyzet megszüntetése érdekében - kezdeményezheti a forgalomszabályozás módosítását, vagy a közút kezelőjét a forgalmi rend felülvizsgálatára kötelezheti.”

A képviselő-testület rendeletének felsorolt hivatkozásai közül egy sem teszi lehetővé, hogy a 12 tonna megengedett legnagyobb össztömeget meghaladó tehergépkocsik helyi közútra történő behajtásához szükséges közútkezelői hozzájárulásról és az útfenntartási hozzájárulási díjról az önkormányzat önálló rendeletet alkosson.

A jogalkotó jelen esetben nem volt figyelemmel az Ötv. 63/A. § g) pontjára, amely értelmében (a Fővárosi Önkormányzat) „ellátja a főváros tömegközlekedési és forgalomtechnikai feladatait, kijelöli a főútvonalakat, a tömegközlekedés által igénybe vett útvonalakat, ellátja Budapest területén a fővárosi önkormányzat tulajdonában levő országos közutak, közúti hidak, alul- és felüljárók - az autópályák és autóutak kivételével - üzemeltetését, fenntartását és fejlesztését, valamint a kerületi önkormányzatok tulajdonában levő tömegközlekedés által igénybe vett utak üzemeltetését, fenntartását és fejlesztését”.

Az Ötv. szerint a főváros forgalomtechnikai feladatainak ellátása a helyi közutakra is kiterjed.

Míndez azt jelenti, hogy amennyiben a Fővárosi Önkormányzat korlátozza a tehergépjárművek forgalmát, a korlátozási területre tartó tehergépjárművek részére jogosult díj ellenében behajtási engedélyt adni. A XI. kerületi Önkormányzat közigazgatási területén ilyen 12 tonnás behajtási korlátozás Albertfalva – Kelenföld területére illetve Kelenvölgy esetében 3,5 tonnás felső össztömeg határral létezik. Ebből következően az a nehéz tehergépjármű, amely engedélyt kapott a Fővárosi Önkormányzat által kijelölt védett területre történő behajtásra, a védett területen bármely címet megközelíthet, mivel az engedélyében nincs területi korlátozás. Ebből

következően sem a magyar, sem más állampolgárságú gépkocsivezetőtől nem várható el, hogy a „fővárosi” engedély birtokában „kerületi” behajtási engedélyt is kérjen, illetve ezzel összefüggésben útvonaluk megtervezése során felkeressék a Budafoki úton található körzeti földhivatalt annak megállapítása céljából, hogy melyik a „helyi közút” és melyik útszakasz a főváros tulajdona. Ha és amennyiben pedig a közúti jelzőtáblák – a melyek kihelyezésének engedélyezése szintén a fővárosi önkormányzat hatásköre – megengedik a tehergépjárművek közlekedését egy adott útszakaszon, a kerületi rendelet alapján a „helyi közutakra” való behajtást a rendőrség és a Fővárosi Közterület-felügyelet nem szankcionálhatja. A tehergépkocsi vezetőktől elvárt jogkövető magatartás abban nyilvánul meg, hogy figyelembe veszik a KRESZ tiltó tábláit.

Az I-11-4/2007-es előterjesztés hivatkozott a Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága 18/1998. (V. 13.) határozatára, amely szerint „az Alkotmánybíróság 1991 óta következetes gyakorlata szerint ugyanis ha valamely magatartást az országos szintű jogszabályok kifejezetten megengednek, akkor azt a képviselő-testület nem tilthatja meg az egész illetékességi területére kiterjedő érvennyel. Annak azonban nincs akadálya, hogy az önkormányzati rendelet a város vagy község egyes övezeteire (földrajzilag pontosan meghatározott részeire, egyes utcáira, meghatározott objektumok körzetére) vonatkozó tilalmat vagy korlátozást állapítson meg. Ugyanúgy az sem alkotmányellenes, ha az önkormányzati rendelet a helyi lakosság érdekében, ugyancsak egyes övezetekre kiterjedő érvennyel, szigorúbb korlátozást vagy tilalmat állapít meg, mint azt az országos jogszabály általános érvennyel tette. (2219/H/1991. AB határozat; ABH 1992, 716-718.; 958/H/1993. AB határozat; ABH 1994, 781-784.)”

Az idézett AB határozatra való hivatkozás akkor lenne helyénvaló, ha az önkormányzat egyes jól körülhatárolt övezetekre kiterjedő érvennyel vezetne be korlátozást, mint ahogy azt – javaslatára – a Fővárosi Önkormányzat meg is tette. Itt azonban a teljes közigazgatási területén léptette hatályba a behajtás engedélyhez kötöttségét, ami Albertfalva és Kelenföld térségében kétszeri (a fővárosnak és a kerületnek is történő, az engedély kiadásával járó) díjfizetéssel is jár. A teljes közigazgatási területre kiható szigorítás már sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését. Mindemellett az önkormányzati rendelet olyan kiemelt fővárosi önkormányzati beruházások esetében is költségnövelő hatással jár, mint amilyen a 4-es metró építése.

Az észrevételezett rendelet tartalmában - a területi hatályának teljességére való tekintettel - úthasználati díjat jelent. Az I-11-4/2007-es előterjesztés ebből a szempontból mellőzte az 57/1997. (X. 31.) AB határozatának értékelését, amelynek indokolásában az Alkotmánybíróság kifejtette:

„A közutak - köztük a helyi közutak - létesítésének, használatának, fenntartásának szabályait törvény, a Kktv. állapítja meg. A Kktv. szabályai rendelkeznek az úthasználati díj megállapításának feltételeiről és a díj megállapítására, szedésére jogosult szervek köréről is.

A Kktv. 9/C. § (1) bekezdése alapján a koncessziós társaság a koncesszió időtartama alatt, az országos közúthálózatba tartozó autópályák, autópályák, illetőleg a helyi önkormányzat törzsvagyonyát képező helyi közutak esetén az általa létesített vagy fejlesztett, felújított, karbantartott és üzemeltetett közutak és műtárgyaik használóitól díjat szedhet (úthasználati díj).

Ugyancsak úthasználati díj megállapítására ad felhatalmazást az Kktv. 33. § (2) bekezdése, mely szerint a koncesszióba nem adott országos közút vonatkozásában a kezelő szervek (közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter által a fenntartásra, a fejlesztésre és a fejlesztéssel összefüggő üzemeltetésre alapított közhasznú társaság, költségvetési szerv vagy az állam többségi részesedésével működő gazdálkodó szervezet) az autópályák használatáért úthaszná-

lati díjat szedhetnek, amelyet az autópályák építésére, fenntartására és üzemeltetésére kell fordítani. A díj mértékét, a fizetés módját és feltételeit - a Kormány által jóváhagyott elvek alapján - a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértésben rendeletben állapítja meg.

E rendelkezéseket figyelembe véve megállapítható, hogy a Kktv. a helyi önkormányzatot arra nem hatalmazza fel, hogy az általa létesített közút közlekedési célú használatáért úthasználati díjat állapítson meg. Old község képviselő-testülete tehát törvény által szabályozott társadalmi viszonyok rendezésére törvényi felhatalmazás nélkül alkotta meg az eljárás tárgyát képező rendeletét, s így az Ör. megalkotásával túllépte jogalkotási hatáskörét.”

Az eltelt tíz év alatt az irányadó jogszabályok ebben a tekintetben nem változtak, az önkormányzatok nem jogosultak a tulajdonukban álló közutak használatáért díjak szedésére.

A fentiek alapján az Ötv. 99. § (1) bekezdésében kapott jogkörömben felhívom a tisztelt képviselő-testületet, hogy észrevételemet a soron következő ülésén, de legkésőbb

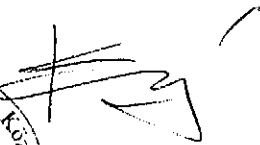
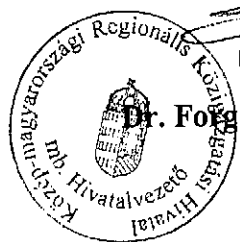
30 napon belül

tűzze napirendjére és a rendeletét helyezze hatályon kívül. Ez a döntés egyúttal a Magyar Közúti Fuvarozók Egyesülete által az észrevételezett rendelet ellen kezdeményezett, az Alkotmánybíróságon 674/B/2006. számon folyamatban lévő felülvizsgálati eljárás megszüntetését is jelentené.

Kérem hogy az Ötv. 99. § (1) bekezdésében foglaltak figyelembevételével a tett intézkedésről vagy egyet nem értésükről hivatalomat a döntés meghozatalától számított 5 napon belül külön levélben is tájékoztatni szíveskedjenek!

Budapest, 2007. február, 14.,,

Tisztelettel:

Dr. Forgács Imre